

20/12 2012

Fordrejer Sundhedsstyrelsen WHO's advarsel om mobilstråling? Verdenssundhedsorganisation WHO har meldt ud, at radiofrekvent stråling fra mobiltelefoner og trådløse teknologier er muligt kræftfremkaldende. Men Sundhedsstyrelsen skriver, at WHO mener, at der ikke er belæg for at konkludere, at radiofrekvent stråling udgør en helbredsrisiko. Spørgsmålet er, om ikke dette er vildledning?

Af Thomas Grønborg, talsmand for Rådet for Helbredssikker Telekommunikation

Indtil 2011 var det vurderingen i WHO, at radiofrekvent stråling fra trådløs telekommunikation ikke udgør en kræftisiko. Men i midten af 2011 kom WHO's kræftforskningsinstitut IARC med en banebrydende udmelding: Radiofrekvent stråling er muligt kræftfremkaldende (dvs. kategori 2B). Dette skete efter, at anerkendte undersøgelser har vist sammenhæng mellem mobilbrug og øget risiko for at få hjernekræft. I det videnskabelige tidsskrift The Lancet Oncology blev det den 22/6 2011 nærmere forklaret, hvordan WHO's indkaldte ekspertgruppe bestående af kræftforskere kom frem til sin konklusion.

Af Lancet-artiklen fremgår det, at kræftadvarslen især er baseret på INTERPHONE-undersøgelsen og svenske undersøgelser, hvor der er fund af øgede forekomster af hjernekræften gliom hos mobilbrugere. Disse fund kan ikke afvises alene med henvisning til fejlkilder, og en sammenhæng mellem radiofrekvent stråling og gliom er mulig, konkluderede ekspertgruppen.

<http://www.thelancet.com/journals/lanonc/article/PIIS1470-2045%2811%2970147-4/fulltext>
http://www.iarc.fr/en/media-centre/pr/2011/pdfs/pr208_E.pdf

Der udsendes radiofrekvent stråling fra smartphones, mobiltelefoner, mobilmaster, trådløse fastnettelefoner (DECT), trådløst internet, trådløse musikanlæg, TV med Wifi, Bluetooth, mange spillekonsoller og babyalarmer etc. Strålingen kommer fra apparaternes trådløse funktion, der udsender mikrobølger.

Sundhedsstyrelsens udlægning af WHO's stillingtagen

Sundhedsstyrelsen skriver i et svar den 11/12 2012 til Rådet for Helbredssikker Telekommunikation:

“Grundlæggende er det vigtigt at påpege, at mobilstråling i dag er langt bedre undersøgt end de fleste andre former for miljøpåvirkning, vi oplever i vores hverdag, og at der på baggrund af denne meget omfattende forskning ikke er belæg for at konkludere, at den radiofrekvente stråling udgør en helbredsrisiko. Det er præcis, hvad WHO konkluderer, og det er den konklusion, Sundhedsstyrelsens anbefalinger om beskyttende forholdsregler er baseret på.”

Dette svar rejser et afgørende spørgsmål: Hvordan kan Sundhedsstyrelsens anno 2012 skrive, at WHO har konkluderet, at der ikke er belæg for at konkludere, at radiofrekvent stråling udgør en helbredsrisiko, når WHO's kræftadvarsel fra 2011 stadig står ved magt? Hvad WHO reelt har konkluderet er ikke, at der ikke er en helbredsrisiko, men at radiofrekvent stråling er muligt kræftfremkaldende.

WHO's kræftadvarsel er en såkaldt 2B-kategorisering. Kategorierne er som følger:

Gruppe 1: Kræftfremkaldende for mennesker.

Gruppe 2A: Sandsynligvis kræftfremkaldende for mennesker.

Gruppe 2B: Muligt kræftfremkaldende for mennesker.

Gruppe 3: Ikke klassificerbar i forhold til om det er kræftfremkaldende for mennesker.

Gruppe 4: Sandsynligvis ikke kræftfremkaldende for mennesker.

<http://monographs.iarc.fr/ENG/Classification/index.php>

Skalaen bygger på styrken af evidens, dvs. hvor sikker forskningen er i forhold til at dokumentere, om der er en kræftisiko ved en given agent, fx radiofrekvent stråling. En placering i gruppe 1 kræver den højeste form for evidens, og at WHO på den baggrund har konkluderet, at der er en kræftfremkaldende effekt.

Når Sundhedsstyrelsen skriver, at WHO har konkluderet, at der ikke er belæg for at konkludere, at radiofrekvent stråling udgør en helbredsrisiko, så er der reelt tale om noget der ligner vildledning. Hvis man strækker sig meget langt i forhold til, at prøve at få mening ud af Sundhedsstyrelsen udlægning af WHO, kan man måske sige, at styrelsens udlægning svarer til at skrive, at "WHO ikke har placeret radiofrekvent stråling i gruppe 1". Logikken kunne således være, at eftersom WHO ikke har placeret radiofrekvent stråling i gruppe 1, så mener WHO, at der ikke er belæg for at konkludere, at strålingen udgør en helbredsrisiko. Men dette vil næppe kunne siges at være en redelig måde at udlægge WHO's 2B-kategorisering på. Styrelsen burde henholde sig til, hvad det faktisk er, WHO har konkluderet, nemlig at stråling er i gruppe 2B, og ikke, at stråling ikke er i gruppe 1.

Spørgsmålet er, hvorfor Sundhedsstyrelsen vælger at udlægge WHO's kræftadvarsel 2B så misvisende eller i bedste fald bagvendt og uoplysende, som det er tilfældet? Og hvorfor oplyser Sundhedsstyrelsen ikke politikere og befolkningen om, at WHO nu er kommet med en kræftadvarsel, som kan give anledning til, at der tages (yderligere) skridt til at begrænse eksponeringerne for radiofrekvent stråling, jf. forsigtighedsprincippet?

Hvorfor tilsidesætter Sundhedsstyrelsen omfattende forskning?

Ud over krumspringene omkring WHO's kræftadvarsel er det besynderligt, at Sundhedsstyrelsen tilsyneladende ser bort fra, at der er omfattende anerkendt forskning (dvs. med *peer review*, hvor andre forskere har sagt god for undersøgelsen), der peger på, at radiofrekvent stråling fra trådløs telekommunikation kan forårsage en lang række skadevirkninger ud over kræft. Fx stress, nedsatte mentale evner, adfærdsforstyrrelser, hovedpine, træthed, søvnproblemer, tinnitus, hjerterytmeforstyrrelser, svækket immunforsvar, celledød og DNA-skader. <http://helbredssikker-telekommunikation.dk/udvalg-af-undersogelser> At der findes disse hundredvis af undersøgelser, der peger på skadevirkninger, kaster et tvivlsomt lys over Sundhedsstyrelsens påstand om, "at der på baggrund af denne meget omfattende forskning ikke er belæg for at konkludere, at den radiofrekvente stråling udgør en helbredsrisiko". Med hvilke saglige begrundelser ser Sundhedsstyrelsen bort fra al denne forskning? Hvorfor melder Sundhedsstyrelsens ikke ud, at der er omfattende og anerkendt forskning, som peger på, at der kan være en række skadevirkninger forbundet med radiofrekvent stråling fra trådløse kommunikationsteknologier?

I årevis har Sundhedsstyrelsen valgt at følge en linje, hvor det hedder sig, at radiofrekvent stråling ikke har skadevirkninger. Spørgsmålet er, hvorfor Sundhedsstyrelsen stædigt holder fast i denne linje på trods af, at mere og mere forskning og internationale organer som WHO, Det Europæiske Miljøagentur og Europarådet taler imod denne linje?

Hvor længe endnu kan Sundhedsstyrelsen uanfægtet få lov til at fortsætte sin tvivlsomme kurs? Hvis ikke Sundhedsstyrelsen tager hånd om helbredsrisici ved radiofrekvent stråling, hvem gør det så i Danmark?

Obs. WHO's kræftadvarsel (2B) gælder al radiofrekvent stråling fra trådløs telekommunikation, dvs. stråling fra mobiltelefoner, mobilmaster, trådløse fastnettelefoner (DECT), trådløst internet, WiFi etc. I øvrigt har Sundhedsstyrelsen også udlagt dette på en tvivlsom måde, idet styrelsen fejlagtigt har påstået, at WHO's kræftadvarsel kun gælder for mobiltelefoner. Se mere om dette på nedenstående link til artiklen "Sundhedsstyrelsen udlægger WHO-advarsel forkert - og gør ikke opmærksom på advarslen".

http://helbredssikker-telekommunikation.dk/sites/default/files/Sundhedsstyrelsen%20udlægger%20WHO-advarsel%20forkert_0.pdf

Det forventes, at WHO, inden for de kommende par år, kommer med en samlet vurdering af alle de potentielle helbredsrisici ved radiofrekvent stråling.